

girişmek bahis mevzuu olamaz. Fakat, böyle olmakla beraber, hattâ sayın müellifin çizdiği çerçeveye içinde dahi, gıda tayın usulünü —binaenaleyh, daha umumî ve yerinde bir tâbirler, aynı âmili— tetkik eden bir eserin, —tayın usulünün kabulünü gerektirmiş olan saiklerin olduğu kadar bu usulün işleyişindeki başarı derecesini ve münlehi olduğu neticeleri tesbit hususunda, elimizdeki eserde olduğu gibi, eksikler bırakmak tehlikesini göze almadan — nakdî âmilin, her şık ve vaziyette, tahlil, hiç olmazsa tasvirini tamamen ihmal edemeyeceği, i tebarüz ettirmek yerinde olur.

*Turgut İhsan Tükel*

*F. Neumarck*: Maliyeye Dair Tetkikler («Maliye ilmine dair ekonomik ve sosyolojik tetkikler» in genişletilmiş olan ikinci basısı). — İstanbul (İktisat Fakültesi neşriyatından) 1948. — 300 sahife. — Fiyatı: 3 T.L.

Profesör *Neumarck*'ın bu eseri, 1940 ta neşretmiş olduğu «Maliye ilmine dair ekonomik ve sosyolojik tetkikler» adlı kitabının genişletilmiş yeni bir tab'ı olmakla beraber, bundan epiy farklıdır: Bütün kitap baştan başa yeniden gözden geçirilmiş ve eski paragraflar tamamlandığı gibi, yeni paragraflar da ilâve edilmiştir. Meselâ § 4 - Vergicilik ana mefhumları; § 6 - Vergiyi meşru göstermeğe çalışan doktrinler; § 8 - Vergi inikâsının ana meseleleri; § 11 - Vergileme prensipleri; § 12 - İktidar prensibinin gerçekleştirilmesine yarayan bellibaşlı tedbirler; § 19 - Bütçe denkliğine dair yeni doktrinler, yeniden eklenmiştir. Diğer taraftan, vergi mefhumu ve mahiyeti (§ 3) veya vergilerin tasnifi (§ 5) bahisleri de genişletilmiş bulunmaktadır.

Bununla beraber, kitap yine de sistematik bir maliye tretesi olmaktan uzaktır. Nitekim müellif te önsözünde bu noktaya dokunarak: «Yapılan ilâve ve genişletmelere rağmen, kitabın yeni şekliyle dahi şumullü bir maliye tretesi teşkil etmediğine işaret etmek lâzımdır. Bu halinde daha ziyade umumî - teorik malî meselelerin tetkikine hasredilen eser, ancak vergi, masraf ve bütçe tatbikatını tahlil eden etüdlerin ilâve edilmesiyle tam bir «maliye ilmi» tretesi haline getirilebilecektir» demektedir. Kitabın bu şekliyle gayesi yine birinci tabundakinin aynı kalmaktadır; yani eserde «takip edilen gaye, münhasıran konjonktür ve maliye arasındaki münasebetler, vergi ve bütçede sosyolojik tezahürler gibi zamanımızda bilhassa mühim olan ilmî ve nazarî meselelerin tetkikinden ibaret» tir. (Bu hu-

susta bak. İktisat Fakültesi Mecmuası, cilt II, (1940), sayı 1, s. 140 ve m.).

Ancak maliye ilmini «âmme hükmî şahsiyetleri tarafından, kendilerine ait vazifelerin tahakkukuna malî bakımdan imkân hazırlamak ve bunların ekonomik - rasyonel şekilde tatbikini temin etmek üzere ihdas edilen teşkilât ve tedbirlerin heyeti mecmuası» olarak kabul eden müellif eksik bahislerin de ilâvesile yakında bu kitabı tam bir «maliye ilmi tretesi» haline getirebileceğini ümit etmektedir.

Müellifin bu arzu ve ümidinin pek yakın bir zamanda tahakkuk etmesini dileriz.

*Doç. M. O. Dikmen*

---